

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Формування національної інноваційної системи України почалося з формування в 2009 році Концепції розвитку національної інноваційної системи [1]. Її мета - визначення основних принципів формування і реалізації збалансованої національної політики, що забезпечує розвиток національної інноваційної системи. інноваційна система, спрямована на підвищення конкурентоспроможності національної економіки. До 2025 року будуть розраховані напрямки реалізації рекомендацій і виконання завдань, а саме:

- створення умов для впровадження ефективної діяльності суб'єктам інновації;
- забезпечення інтеграції вітчизняного сектору наукових досліджень;
- збільшення у 5-7 разів обсягу експорту високотехнологічної продукції.

Концепція виконується за рахунок коштів державного бюджету і передбачає розробку плану заходів з розвитку НІС кожні три роки і забезпечення його реалізації.

До основних складових НІС належать такі підсистеми [2, с. 8]:

1. Підсистема генерації і поширення знань є основою НІС. Вона складається з групи постанов, що займаються фундаментальними дослідженнями і розробками, а також прикладними дослідженнями. До його складу входять такі організації: Національна академія наук, університети, дослідницькі центри і т. д.

2. Підсистема інноваційної інфраструктури. Інноваційна інфраструктура - це весь спектр державних і приватних інститутів і організацій, які забезпечують розвиток і підтримку на всіх етапах інноваційного циклу.

Інноваційна інфраструктура це сполучна ланка між результатами наукових досліджень і ринком, державою і підприємницьким сектором економіки, до неї належать:

- виробничо-технологічні структури (технопарки, інноваційно-технологічні центри, бізнес-інкубатори, інноваційно-технологічні та інжинірингові фірми, фірми, що виготовляють імпортозаміщувальну продукцію);

- об'єкти інформаційної системи (аналітичні і статистичні центри, інформаційні бази і мережі);

- організації з підготовки і перепідготовки кадрів у сфері технологічного менеджменту;

- фінансові структури (бюджетні, позабюджетні, венчурні, страхові фонди, кредитно-гарантійні організації небанківського сектору, банки, фінансово-промислові групи, орієнтовані на технологічну інноваційну діяльність);

- система експертизи (центри можуть надавати експертні висновки для виробників, інвесторів і т.д.);

- система патентування, ліцензування й консалтингу з питань охорони, захисту, оцінки і використання інтелектуальної власності, оцінки комерціалізації наукових результатів;

- розвинута система сертифікації, стандартизації й акредитації.

Розподілити НІС України можна за відповідними секторами [3]:

1. Науково-освітній сектор (генерування та розповсюдження нових знань).

2. Державний сектор (забезпечення безперервного інноваційного розвитку національної економіки за будь-яких умов).

3. Приватний сектор (ефективне перетворення результатів НДДКР в інноваційні продукти та послуги).

Незважаючи на спроби посилити інновації, вони були повністю реалізовані. Таким чином, національний цільової економічний план на 2009-2013 роки «Створення інноваційної інфраструктури в Україні» не фінансувався з державного бюджету, тому передбачені в плані заходи не були реалізовані, а його завдання та заходи виконані. Цільова інформація Національного плану розвитку надає інформацію і забезпечує аналітичну підтримку його реалізації. Національна інноваційна політика і моніторинг економічного інноваційного розвитку частково профінансовані.

Заходи, сформульовані в плані дій по реалізації «Концепції реформування національної політики в області інновацій на 2015-2019 роки», не були реалізовані, оскільки вони не досягли згоди і не враховували необхідність залучення широкого кола зацікавлених сторін. Ці заходи включають: Громадянське суспільство і наукове співтовариство.

У липні 2019 року було ухвалено «Стратегію розвитку України в області інновацій до 2030 року» з метою розвитку національної інноваційної екосистеми

для забезпечення швидкої та якісної трансформації ідей в інноваційні продукти і послуги, а також поліпшення інноваційного рівня національної економіки. Створення сприятливих умов для розвитку інноваційних сфер, збільшення кількості реалізованих проєктів розвитку, підвищення економічної віддачі від цих проєктів, залучення інвестицій в інноваційну діяльність. Однак брак фінансування, інституційних і структурних реформ і пандемії COVID-19 недостатньо для повної реалізації цієї стратегії.

Інноваційна система України переживає сьогодні не найкращі часи свого становлення та розвитку, що пов'язано також з політичними подіями, протиріччями на Сході країни та постійним перерозподілом влади. Безперестанний перерозподіл сфер впливу органами державної влади, тобто її керівними особами, не дозволяє створити систему організаційно-економічного та інформаційного забезпечення розвитку інноваційних процесів на рівні держави. На відміну від розвинених країн, в Україні ще не створено національної інноваційної системи. Інноваційна діяльність характеризується структурною деформованістю, інституційною неповнотою, неузгодженістю та незбалансованістю технологічних, економічних і соціально-ціннісних аспектів. Інноваційні процеси в Україні не набули достатніх масштабів і не стали суттєвим фактором зростання ВВП.

Список використаної літератури

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 05.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення 04.04.2021)
2. Смоляр Л. Г., Дудченко О. В., Ломакіна Т. О. Національна інноваційна система: загрози та перепони на макrorівні. *Підприємництво та інновації*. 2017. №3. С. 6-12.
3. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 року № 680. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR090680.html. (дата звернення 04.04.2021)